

Hjälp till Kabondo i Kenya - till en liten by i Afrika

Hur en liten hjälp kan räcka till många.

Vår by:

Invid Victoriasjön i västra Kenya, några mil söder om ekvatorn ligger staden Kisumu. Till invånarantalet är den ungefär lika stor som Malmö. Staden är en blandning av gammalt kolonialt, nytt afrikanskt och stora områden dels av mycket låg standard, dels ren slum. Kisumu beskrivs i guideböcker ofta som den rena staden, men detta är en sanning med modifikation. Stadskärnan är hyfsad medan större delen av bostadsområdena saknar både renhållning, vägunderhåll, sophämtning och vatten. Trots att man befinner sej på ca 1600 meter över havet är här mycket varmt. Klimatet är mera centralafrikanskt än i resten av Kenya. Kisumu är en knutpunkt för handel och transporter. Vägen till och från Uganda passerar här och färjeförbindelser finns med det inre Tanzania och övriga länder runt Victoriasjön. I Kisumu finns en av Östafrikas största marknadsplatser med ett ofantligt utbud, inte för turister dock utan för staden med omgivningar.

När vi kommer till Kisumu är det efter en flygresa på ungefär 600 mil från Stockholm via Amsterdam och Nairobi. När man kliver av det Kenyanska inrikesplanet så har man varit på väg i stort sett ett helt dygn.

Men Kisumu är inte målet. Vår skola ligger i byn Kakangutu i Kabondo i distriktet South Nyansa drygt sex mil upp i bergen sydost om Kisumu. Den första biten åker man på den sönderkörda huvudvägen som förbinder Mombasa vid havet med Uganda, sedan fortsätter man längs vägen mot Kisii som är i riktigt gott skick.

Kakangutu är en by utan egentlig tätort som ligger på båda sidorna av den lilla Anyonafloden vid foten av ett mindre berg. Till ytan är byn ungefär 1,5 x 1,5 km, men här finns trots det flera tusen barn i skolåldern. Antalet föräldralösa barn är ungefär 50 per årskull varav ungefär en tredjedel saknar båda föräldrarna och bor hos någon släkting. Resterande har en förälder i

livet, men eftersom huvudanledningen till bortgångna föräldrar är AIDS så kommer situationen successivt att förvärras. Flera av barnen bor hos mycket gamla släktingar och får mycket dålig omvårdnad. Några visar tecken på grav undernäring, så situationen i den på ytan paradiska byn är alarmerande för uppemot hälften av barnen. HIV/AIDS har nu drabbat ungefär var tredje i den aktiva befolkningen och kommer att göra tiotusentals barn föräldralösa och oförsörjda i takt med att de gamla också dör, i deras fall av helt naturliga orsaker.

Föreningen

På senhösten 2001 såddes fröet till vårt biståndsprojekt när Albinus Odada, Patron (beskyddare) för Anyona Primary School i Kenya, berättade för Christine Svensson, då administratör vid Skanskvarnsskolan i södra Stockholm, om sitt engagemang för sin hemtrakt i Kenya. Han berättade om sitt arbete med Anyona Primary School och sina drömmar om en grundskola för alla barn och inte bara för de som har råd. I första hand var han orolig för alla de föräldralösa barnen. De ökade snabbt i antal på grund av att AIDS ryckte bort så många föräldrar och ställde barnen utan försörjning.

En stödförening, Föreningen Kisumu, bildades några månader senare av Christine och Ulla Sturæus, tidigare rektor vid Skanskvarnsskolan tillsammans med några familjemedlemmar, vänner och arbetskamrater. Föreningens uppgift var att informera om projektet och situationen i Kisumu-regionen i Kenya och att samla in pengar och saker som kan vara till nytta för projektet och barnen i Kenya. Första verksamhetsåret ägnades åt uppstarten, men blev påverkat av att Christine, ordförande i föreningen, blev svårt sjuk och avled i början av 2003. På våren hade föreningen samlat ihop nästan 50 000:- och planeringen för att starta projektet började. I början av augusti grundades Internationella Föreningen Africa och ansökan gjordes till Kenyanska myndigheter om att få registrera denna förening som en NGO, en sorts välgörenhetsorganisation, vilket beviljades i december. Föreningens uppgift är att ta emot och distribuera resurser från den svenska stödföreningen, se till att dessa används på avsett sätt och att rapportera resultaten till Sverige. I båda föreningarna finns både svenskar och kenyaner, både som medlemmar och i respektive styrelse.

I slutet av augusti skickades en container till Kisumu med insamlade saker till skolan och barnen samt en del medicinsk utrustning.

Projektet startades genom att fyra personer som utgör huvuddelen av styrelsen för båda föreningarna åkte till Kabondo i mitten av september 2003 för ett månadslångt besök. Nuvarande ordföranden Håkan Andersson har varit på plats ytterligare två gånger i november och april för att samordna insatserna. Dessutom har en större grupp från föreningen under Håkans och Ullas ledning varit i Kabondo i januari.

Stödföreningen, Föreningen Kisumu, har förutom att ha fyllt en 20 fots container med möbler, kläder, skolmaterial, byggmaterial, datorer mm. också fram till maj 2004 samlat in ungefär 100 000:- till skolbygget.

Bakgrund

I Kenya lever fortfarande stamsamhällets normer kvar och släktingarna förväntas ta hand om dessa barn. Detta innebär dock enorma bördor för de kvarvarande släktingarna. Odadas gamla mor t.ex., en utsliten kvinna närmare sjuttio år gammal har fått ta hand om ett tiotal barn från förskoleålder till tonåringar. Hon saknar egentliga tillgångar utom en bit mark att odla och ett hus att bo i. Självklart skickar släktingarna i Sverige pengar, men man orkar inte med

mycket mer än att hålla det hela flytande. Resurser till barnens utbildning finns inte för mer än något enstaka barn, vilket innebär att flertalet är dömda till ett livslångt armod, eftersom efterfrågan på skolad arbetskraft är låg och dessutom avtagande. Det förtjänar att påpekas, att barnen som bor hos Odadas mor i Kabondo ändå är lyckligt lottade eftersom det finns ett hus att bo i och ett visst flöde av pengar från Sverige. De flesta i deras situation får hålla tillgodo med att bo i skjul eller lerhyddor och leva på det som en liten jordlott kan ge. Pengar existerar knappast i deras värld. Oftast behöver barnen i Kabondo inte svälta eftersom trakten är bördig, men det är det enda positiva. Deras val är mycket begränsade. Antingen stannar man kvar i det fattiga livet på landet, där allt fler ska dela på de lokala resurserna eller också flyttar man in till städernas slumområden, där kriminalitet och missbruk fullbordar misären.

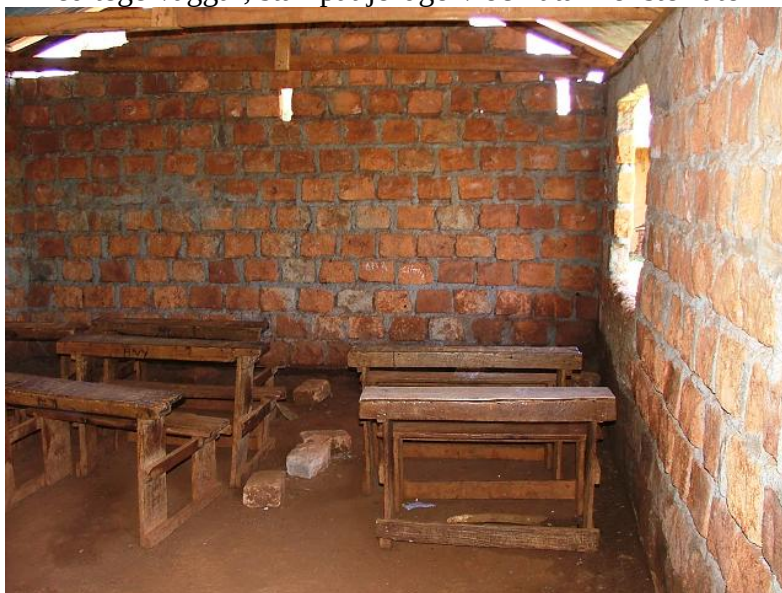
En bra utbildning är enda möjligheten för pojkarna att bryta detta mönster. Flickorna kan förutom att skaffa sig utbildning också drömma om ett bra giftermål.

Lokala förutsättningar

I Kakangutu finns tre grundskolor (Primary Schools). Projektet har koncentrerats till skolan i Anyona. Skolorna har cirka 400 elever i klasserna 1 - 8. Klasserna består av upp till 50 barn. Klassrummen är små, cirka 40 m², med tegelväggar, stampat jordgolv och utan fönsterrutor och dörrar.

Bänkarna räcker oftast inte till mer än hälften av barnen, resten får stå eller sitta stockar eller på jordgolvet. Det är mycket ont om undervisningsmaterial, särskilt i skapande ämnen som Arts & Crafts. Av barnen i skolan är ungefär hälften föräldralösa. Trots att skolan har så små resurser är det mest skrämmande att trots att skolan formellt sett är gratis, så finns det många barn som inte får gå i skolan på grund av familjens fattigdom. En enkel skoluniform i form av en vit tröja eller blus och ett par blå shorts eller en enkel kjol ligger utanför

många familjers möjligheter och utestänger barnen från skolan. Skolad arbetskraft har löner på ungefär 10:- per dag och arbetslösheten ligger på 70%. Man säljer också frukt och grönsaker som man odlar. Totalt ligger familjeinkomsterna i området oftast under 150:- per månad. Många barn har också så lång skolväg att de inte kan komma. Det gäller särskilt de minsta

barnen. Förskola existerar inte och landsbygdsbarnen börjar skolan ett år senare än barnen i staden.

Projektet

Projektet startades genom att fyra personer som utgör huvuddelen av styrelsen för båda föreningarna åkte till Kabondo i mitten av september 2003 för ett drygt månadslångt besök.

Under detta besök träffades överenskommelse med styrelsen för Anyona Primary School i Kabondo och the Community of Kabondo om dispositionsrätten fram till utgången av 2012

till ett markområde inom den allmänning som är Anyona Primary Schools område. På detta område har en första etapp påbörjats i form av en byggnad med två klassrum, en byggnad för kök och förråd samt en toalettbyggnad för flickor, pojkar och lärare. Skolan har, i samråd med den beslutande församlingen för Anyona Primary School för att hedra Christine Svensson som avled i januari 2003, fått namnet St Christine School for Orphan Children och det gemensamma namnet för de två skolorna blir St Christine Anyona Primary School.

Vision

Visionen är att bygga skolor för de föräldralösa barnen, för att genom utbildning bryta rekryteringen till städernas slum och misär. För att stödja de allra fattigaste ska också ett mor-gonmål erbjudas barnen och tillräckligt och modernt utbildningsmaterial tillhandahållas. Skola för föräldralösa ska finnas vid Anyona Primary School i Kabondo och omfatta kök för skolmåltiden och klassrum för klasserna 1-8 samt förskoleklass. Bra toaletter ska byggas, skolområdet hägnas in, samlingslokal för minst hälften av eleverna (250 st) byggas och de gamla skolbyggnaderna för nuvarande Primary Schools rustas upp till samma standard som de nya. Förmodligen behöver också lärarbostäder byggas för att göra skolorna attraktiva för bra lärare från hela regionen, inte en genomgångsstation för bättre jobb på annat håll. Brunnar ska borras och elektricitet dras in. Projektet skulle omfatta grundskola och förskola för cirka 1.000 barn i byn Kakangutu i Kabondo Community.

Bygget

Bygget utförs i bästa lokala standard, med stengrund, gjutna golv, putsade tegelväggar, fönster med stånggaller, trädörrar, tak av korrugerad plåt och med rinnande vatten och elektricitet. En ny brunn ska grävas under sommaren och elektricitet att ansluta finns framdragen till Anyona Primary. Pump, vattencistern och ledningar är planerade, så att vatten finns tillgängligt när skolbespisningen startar i augusti.

Lokal arbetskraft (10 -30 st per vecka) och lokalt material utnyttjas för att de satsade pengarna ska komma byn till störst nytta. Inget material har hämtats längre bort än cirka 40 km.

Skoldriften

Till skolstarten den 14 juni har två utbildade lärare anställts till förskoleklassen, en manlig och en kvinnlig i 25 - 30 års ålder. Till skolmåltiden anställs en "mattant" i augusti när köket beräknas vara klart. Därutöver kan möjligen bli nödvändigt att anställa allt-i-allo och nattvakt. Överenskommelse har träffats med Anyona Primary School om att låta dem disponera det ena klassrummet under kommande läsår för sin förstaklass och att även denna klass kommer att

omfattas av den fria skolmåltiden. Köksutrustning samt skålar och muggar för 100 barn anskaffas liksom pedagogisk och annan utrustning för förskoleklassen. Antagning av skolbarn sker enligt kriterier överenskomna med skolstyrelsen och har utförs av en lokal kommitté under ledning av rektorn på Anyona Primary School tillsammans med Föreningen Kisumus ordförande Håkan Andersson under hans besök i Kakangutu i april. Klasserna i St Christine kommer inte att få överstiga 45 barn och undervisningen ska vara helt gratis.

Fortsättning

Efter det första verksamhetsåret antas en ny förskoleklass och de gamla eleverna flyttas upp till klass 1. Lärare anställs till klass 1 genom rektors försorg och förutsätts bekostade av the Ministry of Education eftersom St Christine School funktionellt är en avskild del av Anyona Primary School. Anslag till läromedel förväntas också, men stödföreningen får förmodligen komplettera.

I och med detta har stödföreningens resurser tömts ut. Med nuvarande struktur har föreningen ingen möjlighet att svara för mer än cirka 3 000:- per månad i driftskostnad och har i nuläget ingen möjlighet att bekosta byggandet av fler skolbyggnader. Det kommer för St Christines del att vartannat år behövas en ny byggnad med två klassrum till en kostnad av cirka 75 000:-. Självklart kommer föreningen att arbeta för att öka medlemsantal och intäkter och också söka bidrag på olika håll för den fortsatta utvecklingen, så att föreningens vision för grundskolorna i Kabondo ska kunna genomföras, något som totalt sett för den närmaste 10 års perioden skulle kräva investeringar och driftsbidrag på cirka 350 000:- per år, hyresintäkter från lärarbostäderna oräknat.

Vid projektets slut 2013 överlämnas alla byggnader och allt material till the Community of Kabondo som också övertar driftsansvaret.